

Nationell strategi för försörjningsberedskap

För totalförvarsperioden 2025–2030

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

Innehåll

Förord	5
En nationell strategi för försörjningsberedskap tydliggör regeringens inriktning	7
Försörjningsberedskap är en förutsättning för totalförsvaret	8
Strategin kompletterar tidigare beslut	10
Fungerande personalförsörjning en förutsättning	11
Privat-offentlig samverkan är nyckeln	12
En tydlig målbild för en stärkt försörjningsberedskap	16
Mål 1 - Det finns god förmåga att upprätthålla försörjningsflöden av varor och tjänster till, från och inom landet	16
Mål 2 - Det finns god förmåga att kompensera för störningar och avbrott i försörjningsflöden	16
Mål 3 - Det finns god förmåga att vid bristsituationer prioritera kritiska flöden och behov	16
Åtgärder för stärkt försörjningsberedskap	19
Stora satsningar på försörjningsberedskap pågår	34

Förord

Carl-Oskar Bohlin
Minister för civilt försvar

Ett fritt och tryggt Sverige förutsätter att samhället fortsatt fungerar, även när omvärlden inte gör det. Förmågan att försörja befolkningen och försvaret med livsmedel, drivmedel, läkemedel, energi och andra livsnödvändiga varor och tjänster är inte en sidofråga till totalförsvaret. Den är en av dess bärande pelare. När försörjningen sviktar, sviktar också samhällets motståndskraft.

Covid 19-Pandemin, kriget i Ukraina och de senaste årens störningar i globala leveranskedjor har visat hur snabbt sårbarheter i försörjningen slår mot människors vardag, ekonomins funktion och totalförsvarets uthållighet. Denna nationella strategi för försörjningsberedskap bygger på en enkel logik: utan tillgång till varor, tjänster och fungerande leveranskedjor stannar det moderna samhället, och med det, totalförsvarets förmåga. På pappret har återuppbyggnaden av det svenska totalförsvaret pågått sedan 2015, men ändamålet tillfördes mycket knappa resurser fram till Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Genom totalförsvarsbeslutet 2025–2030, kompletterande budgetbeslut och överenskommelsen från juni 2025 görs historiska tillskott till både det militära och det civila försvaret.

Sverige är ett land med en öppen, exportberoende ekonomi och välutvecklade globala leveranskedjor. Det är en styrka, inte en svaghet. Ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv som verkar på en fungerande marknad är grunden för vårt välstånd och en grundförutsättning för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. Marknaden har en god förmåga att anpassa sig efter förändringar i tillgång och efterfrågan. Men det finns lägen då marknadens verktyg inte räcker – när störningar är allvarliga, plötsliga och samtidigt. För dessa lägen måste vi ha beredskap.

Försörjningsberedskapen är inte en uppgift för staten allena. Den vilar på så väl eget arbete som samverkan mellan myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv och enskilda. Företagen äger en stor del av de resurser som krävs för att försörja Sverige i kris och krig. Staten har ansvaret att skapa de förutsättningar, det regelverk och den planering som gör att dessa resurser kan användas när det verkligen gäller. Men var och en – varje aktör inom samhällsviktig verksamhet, varje leverantör, varje företag och varje myndighet – behöver inse den avgörande roll de spelar.

Försörjningsberedskap byggs inte på papper. Den byggs i avtal, i lager, i planering, i övningar och i förberedda beslut. Sverige har gjort detta arbete förr. Nu bygger vi tillbaka, bit för bit.

Myndigheten för civilt försvar har fått förtydligade och nya uppgifter

Den 1 januari 2026 bytte tidigare Myndigheten för samhällsskydd och beredskap namn till Myndigheten för civilt försvar. Vid referenser till myndigheten i denna strategi används genomgående namnet Myndigheten för civilt försvar (MCF).

I samband med namnbytet gjordes också vissa ändringar i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för civilt försvar i syfte att förtydliga myndighetens ansvar och roll inom totalförsvaret. I instruktionen anges att myndigheten bland annat har ett nationellt samordnande ansvar för civilt försvar, samhällets krisberedskap och skydd mot olyckor. Det anges även att ansvaret gäller åtgärder före, under och efter en olycka, kris, krig eller krigsfara. Vidare anges bland annat att myndigheten ska utveckla, stödja och vara pådrivande i arbetet med civilt försvar, samt inrikta och samordna det civila försvaret för att förebygga och hantera konsekvenser av krig och krigsfara.

I instruktionen finns det också nyligen införda bestämmelser som förtydligar att myndigheten ska ansvara för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Enligt dessa bestämmelser ska myndigheten:

- på en övergripande nationell nivå stödja och samordna statliga myndigheters, kommuners och regioners verksamhet som syftar till att vid fredstida krissituationer och höjd beredskap upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för att trygga befolkningens överlevnad, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller bidra till det militära försvarets förmåga,
- bistå andra statliga myndigheter, kommuner och regioner med kunskap och information i frågor som rör beredskapslagring,
- få bedriva uppdragsverksamhet i form av beredskapslagring med tillhörande tjänster på uppdrag av andra statliga myndigheter och
- inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap bistå näringslivet med information om försörjningsberedskap eller uppgift om vart företag kan vända sig för att få sådan information.

En nationell strategi för försörjningsberedskap tydliggör regeringens inriktning

Regeringen beslutade den 27 juni 2024 att tillsätta en särskild utredare som ska fungera som nationell rådgivare för stärkt privat-offentlig samverkan inom totalförsvaret. Den nationella rådgivaren ska stödja regeringens arbete med att stärka svensk försörjningsberedskap och stödja näringslivets beredskapsplanering genom att bland annat bidra till utvecklad samverkan mellan statliga aktörer och näringslivet (Dir. 2024:65). Den nationella rådgivarens arbete ska komplettera det arbete som redan görs inom beredskapssektorerna. Syftet med arbetet är att öka takten i att stärka Sveriges civila försvar för att uppnå ett starkt totalförsvaret. Den nationella rådgivarens uppdrag ska redovisas senast den 30 november 2026.

Definition av begreppet försörjningsberedskap

I förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap används följande definition av begreppet försörjningsberedskap:

Verksamhet som syftar till att vid fredstida krissituationer och höjd beredskap upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för att trygga befolkningens överlevnad, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller bidra till det militära försvarets förmåga.

Utredningsdirektiven möjliggör för den nationella rådgivaren att löpande under utredningstiden bidra med kunskap till Regeringskansliet och föreslå åtgärder som kan driva arbetet framåt. Den nationella rådgivaren har identifierat ett behov av en nationell strategi för försörjningsberedskap och överlämnade i oktober 2025 en rapport med ett förslag till en sådan. Förslaget är förankrat hos såväl myndigheter som näringsliv och övriga berörda aktörer.

Mycket arbete pågår för att stärka Sveriges försörjningsberedskap. Regeringen delar bilden av att inriktningen vad gäller försörjningsberedskap behöver tydliggöras och har därför med utgångspunkt i den nationella rådgivarens förslag fattat beslut om denna nationella strategi för försörjningsberedskap. Syftet med strategin är att ge regeringens inriktning för arbetet med försörjningsberedskap samt tydliggöra hur den privat-offentliga samverkan inom totalförsvaret ser ut. Strategin ska kunna användas av ansvariga myndigheter såväl som andra offentliga och privata aktörer.

Strategin ramar in vad regeringen anser behöver åstadkommas genom att presentera en tydlig målbild och de åtgärder som bör vara i fokus inom försörjningsberedskapen. På så sätt ska strategin ge förutsättningar för att arbetet med frågorna inom olika delar av samhället sätts i ett tydligare sammanhang. Därmed tas nästa steg för att samlat utveckla en nationell försörjningsberedskap med syftet att skapa ett motståndskraftigt totalförsvaret.

Försörjningsberedskap är en förutsättning för totalförsvaret

Försörjningsberedskap bidrar till att verksamheterna inom totalförsvaret kan försörjas med varor och tjänster under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. På så sätt bidrar försörjningsberedskap till att nå det övergripande målet för totalförsvaret, målet för det militära försvaret och målet för det civila försvaret samt målen för krisberedskap. På det sättet är försörjningsberedskap en kritisk komponent i såväl totalförsvaret som krisberedskapen. Även andra EU- och Natoländer är beroende av svenska varor och tjänster för att kunna upprätthålla sin försörjning av vikt för ländernas försvar. Genom att bidra till att upprätthålla samhällets funktionalitet på så hög nivå som möjligt bidrar försörjningsberedskap dessutom till att upprätthålla försvarsviljan hos befolkningen.

Under de två första decennierna på 2000-talet var arbetet med försörjningsberedskap av mindre omfattning. Med Covid 19-pandemin 2020 och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 aktualiserades behovet av en fungerande försörjningsberedskap, och arbetet har sedan dess intensifierats. Kriget i Iran och konflikten i Persiska viken, inte minst transportstörningarna till följd av upprepade framkomlighetsproblem i Hormuzsundet, utmanar den globala energiförsörjningen och aktualiserar ytterligare behovet av försörjningsberedskap.

Redan innan händelseutvecklingen i Mellanöstern hade ett nytt utgångsläge utvecklats. Bland annat har den snabba AI-utvecklingen medfört att stora teknikföretag genomför omfattande uppköp av kritiska elektroniska komponenter, vilket medför utmaningar kopplat till leveranskedjor, produktionskapacitet och långa väntetider. Ett försämrat utgångsläge med bristande tillgång till kritiska varor och tjänster påverkar samtliga beredskapssektors arbete med försörjningsberedskap.

Regeringen har varit tydlig med att utvecklingstakten inom det civila försvaret skyndsamt behöver öka och utgå från de krav som ställs under höjd beredskap och ytterst krig. I propositionen Totalförsvaret 2025–2030 bedömer regeringen att de åtgärder som snabbt ger störst effekt och därmed höjd förmåga inom de viktigaste samhällsfunktionerna bör prioriteras. Parallellt behöver planering ske som innebär att höjd förmåga även utvecklas på längre sikt. Målsättningen för förmågeutvecklingen bör vara ett civilt försvar som är motståndskraftigt mot samhällsstörningar och som kan hantera konsekvenserna av ett väpnat angrepp.

Försörjningsberedskap berör många aktörer i samhället. För att det ska finnas en god försörjningsberedskap måste alla aktörer ta sitt ansvar och planera för att kunna fortsätta bedriva sin verksamhet under fredstida kris, höjd beredskap och ytterst krig.

Strategin kompletterar tidigare beslut

Den här strategin är en del av genomförandet av totalförsvarsbeslutet från 2024 och ska läsas tillsammans med regeringens andra beslut för att inrikta arbetet under totalförvarsperioden 2025–2030. I propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34) anges bland annat det övergripande målet för totalförsvaret, målet för det militära försvaret och målet för det civila försvaret. Dessutom har regeringen beslutat om tre inriktningsbeslut som ska omsätta totalförsvarsbeslutet till konkreta åtgärder hos myndigheter för det militära försvaret och beredskapsmyndigheter inom det civila försvaret under totalförvarsperioden 2025–2030. Dessa beslut är: Gemensamma förutsättningar för utveckling av totalförsvaret, Inriktning för militärt försvar och Inriktning för civilt försvar (Fö2024/02054).

Regeringens inriktning är att det militära och civila försvaret, inom ramen för ett sammanhållet totalförsvaret ska förbereda och planera för att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig i Europa som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Planeringsförutsättningen om minst tre månaders uthållighet ger samhället tid för omställning till krigstida förhållanden med till exempel förändrade produktionsförutsättningar och transport- och varuflöden. Därigenom skapas ökade förutsättningar för att kunna hantera en längre period av allvarlig säkerhetspolitisk kris eller krig. Ett väpnat angrepp mot Sverige ska vara det dimensionerande scenariot för försörjningsberedskapen.

Försvarsmakten och MCF har på uppdrag av regeringen tagit fram en fördjupad inriktning: Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030. Berörda aktörer ska planera för hur nödvändiga åtgärder ska genomföras inom deras verksamhet. Ett sådant arbete behöver initieras, ledas och genomföras av respektive ansvarig aktör, med stöd av andra berörda aktörer. I utgångspunkterna konkretiseras planeringsförutsättningarna ytterligare vad gäller planering, förberedelser och utveckling under totalförvarsperioden 2025–2030. Utgångspunkterna redovisar sju typsituationer som stöd i planeringen vilka kan kompletteras av samhällets aktörer genom analyser utifrån respektive ansvarsområde, geografiska förutsättningar, kompetens och förmågor. I Utgångspunkterna för totalförsvaret 2025–2030 uttrycker myndigheterna även att civila verksamheter inom ramen för de tre månaderna behöver ha förmågan att klara minst två veckor med främst egna resurser.

Fungerande personalförsörjning en förutsättning

Försörjningsberedskapen förutsätter en fungerande personalförsörjning både hos företag och offentliga aktörer. Det är viktigt för att säkerställa att den personal som behövs för att upprätthålla samhällsviktiga funktioner är tillgänglig. Det pågår ett omfattande arbete med att utveckla det civila försvarets personalförsörjning. I lagrådsremissen En modern personalförsörjning av det civila försvaret (Fö2026/00886) lämnar regeringen förslag på lagändringar som syftar till att säkra personalförsörjningen av det civila försvaret. Förslagen innebär bland annat tydligare bestämmelser om krigsplacering i det civila försvaret och tydligare krav för vissa aktörer att ha en planerad och bemannad krigsorganisation. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

För att ytterligare stärka personalförsörjningen inom totalförsvaret har regeringen även lämnat två myndighetsuppdrag som ska genomföras parallellt och samordnas med varandra. Det första uppdraget riktas till Arbetsförmedlingen, MCF och Plikt- och prövningsverket om en funktion för samordning av det civila försvarets personalförsörjning. Det andra uppdraget ges till Försvarsmakten, MCF och Plikt- och prövningsverket om att föreslå en modell för att hantera konkurrens om personal i totalförsvaret. Regeringen har också i flera steg gjort det möjligt att använda civilplikt för att trygga personalförsörjning inom vissa verksamheter, inledningsvis genom snabbspår för civilplikt och senare genom en bred aktivering av civilplikten samt en utökning av inom vilka verksamheter som civilplikt kan användas. Ett antal myndigheter har vidare fått i uppdrag att föreslå åtgärder för att civilplikt ska kunna användas inom deras respektive ansvarsområden, i enlighet med förslagen i betänkandet Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:68). Samtidigt har varje aktör i totalförsvaret ett eget ansvar för att planera för hur verksamheten ska kunna upprätthållas under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. MCF har på uppdrag av regeringen utvecklat sitt stöd för de civila aktörernas planering för att under höjd beredskap kunna övergå till krigsorganisation. Det pågår också ett arbete gällande personalförsörjning av det militära försvaret (prop. 2025/26:279). Personalförsörjningsfrågor inom totalförsvaret behandlas därför inte vidare i denna strategi.

Privat-offentlig samverkan är nyckeln

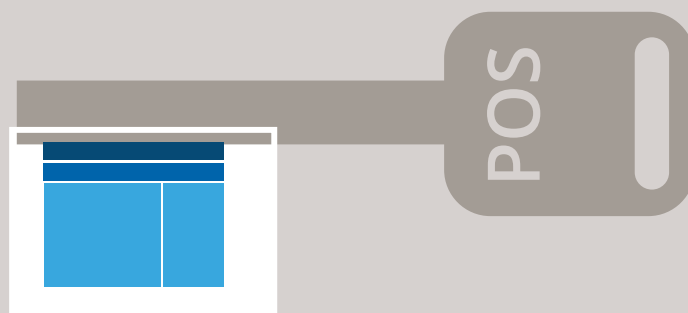
Näringslivets roll i försörjningsberedskapen är av central betydelse. Utan näringslivets medverkan finns det inga förutsättningar att bygga en robust försörjningsberedskap. För att näringslivet ska kunna medverka på bästa sätt behöver staten vara tydlig med vilka förväntningar som finns på näringslivet och hur den privat-offentliga samverkan i totalförsvaret ser ut. Viktiga steg har tagits de senaste åren.

Den privat-offentliga samverkan i totalförsvaret bygger vidare på den civila beredskapsstruktur som etablerades i oktober 2022, dels genom att utveckla eller att etablera privat-offentliga samverkansforum i beredskapssektorerna, dels genom tvärsektoriell näringslivssamverkan på länsnivå. Nationellt hålls arbetet samman av MCF som även inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska bistå näringslivet med information om försörjningsberedskap eller uppgift om vart företag kan vända sig för att få sådan information, det vill säga utgöra en kontaktpunkt för företag. Regeringen har även genom det tvärsektoriella näringslivsrådet för totalförsvaret etablerat ett strategiskt forum för dialog med näringslivet på nationell nivå för informationsutbyte och rådgivning i frågor om totalförsvaret som är av gemensam vikt för näringslivet, arbetsmarknadsorganisationer och staten.

I egenskap av kontaktpunkt ska MCF kunna ge samlad och lättillgänglig information om försörjningsberedskap för näringslivet och fungera som en ingång i beredskapsstrukturen för de företag som inte redan har en naturlig ingång genom någon av beredskapssektorerna. MCF ska även kunna erbjuda information till samtliga företag med behov. I detta arbete är det viktigt att ta tillvara på den expertkunskap om respektive beredskapssektor och civilområde som finns hos sektorsansvariga myndigheter och civilområdesansvariga länsstyrelser. Tillväxtverket kommer genom sitt sektorsansvar för beredskapssektorn industri, byggande och handel att spela en central roll i arbetet med kontaktpunkten. Med tydligare stöd och samordning ges förutsättningar för en samlad utveckling av försörjningsberedskapen och den privat-offentliga samverkan.

För att näringslivet ska kunna fortsätta sin verksamhet även under störda förhållanden och under krig krävs förberedelser från företagen i fredstid. Covid 19-pandemin visade att näringslivet har kompetens och förmåga att agera och anpassa sig snabbt till nya förhållanden. Det är en förmåga som samhället behöver främja och hålla levande. I januari 2026 publicerade MCF en broschyr med information om hur Sveriges företag kan förbereda sig inför kris och krig. Broschyren har skickats till arbetsställen med fem eller fler anställda. Råden handlar bland annat om att planera, öva, utbilda och stärka verksamhetens motståndskraft och ska kunna vara ett stöd när företagen tar nästa steg i sitt beredskapsarbete.

Privat-offentlig samverkan i totalförsvaret

Näringslivsrådet för totalförsvaret

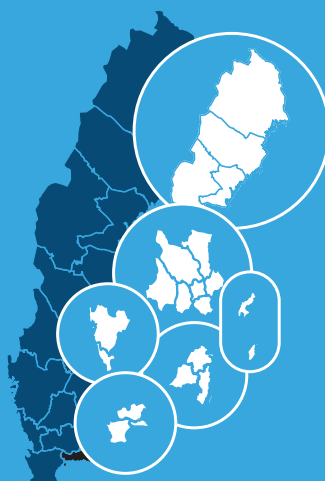

Myndigheten för civilt försvar

Privat-offentlig samverkan inom beredskapssektorer

Privat-offentlig samverkan på länsnivå

Nivåer i beredskapssystemet

Nationell nivå

Riksdag och regering

Regional nivå

21 regioner

Lokal nivå

290 kommuner

Ekonomisk säkerhet

Försäkringskassan

- Arbetsförmedlingen
- Pensionsmyndigheten
- Riksgälden
- Skatteverket
- Statens servicecenter

Elektronisk kommunikation och post

Post- och telestyrelsen

- Myndigheten för civilt försvar
- Affärsverket Svenska kraftnät
- Trafikverket

Energiförsörjning

Statens energimyndighet

- Energimarknadsinspektionen
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- Affärsverket Svenska kraftnät

Finansiella tjänster

Finansinspektionen

- Riksgälden
- Riksbanken (deltar som myndighet under Riksdagen)

Försörjning av grunddata

Skatteverket

- Bolagsverket
- Lantmäteriet
- Myndigheten för digital förvaltning
- Riksarkivet

Hälsa, vård och omsorg

Socialstyrelsen

- E-hälsomyndigheten
- Folkhälsomyndigheten
- Läkemedelsverket

Industri, byggande och handel

Tillväxtverket

- Boverket
- Sveriges geologiska undersökning

Livsmedelsförsörjning och dricksvatten

Livsmedelsverket

- Statens jordbruksverk
- Länsstyrelserna
- Naturvårdsverket
- Statens veterinärmedicinska anstalt

Ordning och säkerhet

Polismyndigheten

- Kriminalvården
- Kustbevakningen
- Säkerhetspolisen
- Tullverket
- Åklagarmyndigheten
- Domstolsverket
- Migrationsverket

Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen

Myndigheten för civilt försvar

- Kustbevakningen
- Länsstyrelserna
- Polismyndigheten
- Sjöfartsverket
- Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
- Strålsäkerhetsmyndigheten

Transporter

Trafikverket

- Luftfartsverket
- Sjöfartsverket
- Transportstyrelsen

Utrikeshandel

Kommerskollegium

- Tullverket

Ansvaret för försörjningsberedskap inom den civila beredskapsstrukturen

Den civila beredskapsstrukturen som inrättades 2022 innebär i huvudsak att vissa statliga myndigheter har getts särskilda uppgifter som beredskapsmyndigheter, och några av dessa har även rollen som sektorsansvariga myndigheter, med ansvar för att samordna beredskapsmyndigheterna inom respektive beredskapssektor. Den civila beredskapsstrukturen regleras i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap (beredskapsförordningen). Därutöver delades landet in i sex civilområden. I förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser regleras att de civilområdesansvariga länsstyrelserna bland annat ska ha till uppgift att inför höjd beredskap inom sina respektive civilområden verka för att totalförsvaret under höjd beredskap har en enhetlig inriktning.

Det finns totalt 67 statliga myndigheter, varav 21 länsstyrelser, som är så kallade beredskapsmyndigheter, varav merparten ingår i någon av de 12 beredskapssektorerna. Beredskapsmyndigheterna ska ha god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap. De ska även verka för att de övriga statliga myndigheter, kommuner, regioner, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda utvecklar sin förmåga i dessa avseenden.

En sektorsansvarig myndighet ska inom sin beredskapssektor leda arbetet med att samordna åtgärder inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Den ska också driva på arbetet inom beredskapssektorn, stödja beredskapsmyndigheterna samt verka för att uppgifter och roller inom beredskapssektorn tydliggörs. En sektorsansvarig myndighet ska därutöver verka för att de åtgärder som beredskapsmyndigheterna inom beredskapssektorn vidtar är samordnade med de åtgärder som andra beredskapsmyndigheter, inklusive länsstyrelser och civilområdesansvariga länsstyrelser, samt Försvarmakten vidtar. Den ska vidare verka för att samverkan med näringslivet sker i den utsträckning det behövs.

Flertalet av beredskapssektorerna rymmer ett tydligt försörjningsberedskapsperspektiv och viktiga steg har redan tagits för att på olika sätt stärka försörjningsberedskapen och utveckla samverkan med näringslivet. I juni 2025 beslutade regeringen om två nya beredskapssektorer: industri, byggande och handel samt utrikeshandel. Med det beslutet har den civila beredskapsstrukturen blivit mer komplett utifrån ett försörjningsberedskapsperspektiv.

De ändringar som gjordes i beredskapsförordningen i januari 2026 förtydligar att beredskapmyndigheterna systematiskt ska arbeta med försörjningsberedskap och vidta åtgärder för att stärka försörjningsberedskapen inom myndighetens ansvarsområde. Med ansvarsområde avses det område myndigheten verkar inom och har något slags ansvar för.

Genom ändringarna i MCF:s instruktion förtydligas också myndighetens ansvar att på en övergripande nationell nivå stödja och samordna statliga myndigheters, kommuners och regioners verksamhet inom försörjningsberedskap.

En tydlig målbild för en stärkt försörjningsberedskap

Sveriges motståndskraft, såväl under en fredstida krissituation som under höjd beredskap och ytterst krig, förutsätter fungerande försörjning av kritiska varor och tjänster. Sverige ska ha en stark försörjningsberedskap som säkerställer förmågan att kunna upprätthålla försörjningsflöden, kunna kompensera för störningar och omfattande förändringar på marknaden samt kunna prioritera vid bristsituationer som kan uppstå. En förutsättning för detta är att aktörerna tar ansvar utifrån sitt ansvarsområde. Genom att arbeta mot de tre nedanstående målen skapas förutsättningar för en god försörjningsberedskap:

Mål 1 - Det finns god förmåga att **upprätthålla** försörjningsflöden av varor och tjänster till, från och inom landet

Regeringens ambition är att upprätthålla utrike-handeln och de interna försörjningsflödena så långt det är möjligt vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. En god förmåga att upprätthålla flöden skapar bättre förutsättningar för totalförsvaret att uthålligt stå emot en angripare eller hantera en krissituation. I detta ingår att kunna återupprätta flöden eller upprätta nya flöden när de vanliga flödena inte fungerar. Att över tid kunna upprätthålla försörjningsflöden är avgörande för landets ekonomi och vår samlade försvarsförmåga, inklusive förutsättningarna för genomförandet av Natos operationer för avskräckning och kollektivt försvar i vår del av Europa. För att kunna förebygga störningar och avbrott krävs att Sverige genomför åtgärder både enskilt och tillsammans med andra länder.

Mål 2 - Det finns god förmåga att **kompensera** för störningar och avbrott i försörjningsflöden

Även om ambitionen är att upprätthålla försörjningsflöden, måste vi räkna med att det kan inträffa både kortare och längre störningar och avbrott som drabbar Sveriges försörjning. I dessa lägen bör det finnas en god förmåga att på andra sätt tillgodose försörjningen av de viktigaste varorna och tjänsterna som behövs för totalförsvarets verksamhet och för att trygga befolkningens överlevnad. Det kan exempelvis ske genom beaktande av beredskapsaspekter i upphandlingar och avtalsskrivande, beredskapslagring eller genom att i privat-offentlig samverkan stärka företagens förmåga att ställa om sin produktion eller anpassa sitt utbud av tjänster. Det senare kan inkludera att på innovativa sätt ersätta den vara eller tjänst vars försörjningsflöde störts eller avbrutits.

Mål 3 - Det finns god förmåga att vid bristsituationer **prioritera** kritiska flöden och behov

Även med god förmåga att upprätthålla försörjningsflöden och kompensera för störningar och avbrott, kommer det vid allvarliga fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig att uppstå bristsituationer. När det är brist på en vara eller en tjänst bör det finnas en väl förberedd förmåga att kunna prioritera mellan olika behov för att skapa största möjliga nytta ur ett samhällsperspektiv eller vid krigsfara och krig för totalförsvarets verksamhet. Det kan till exempel handla om att vid behov kunna ransonera och prisreglera kritiska förnödenheter.

Åtgärder för stärkt försörjningsberedskap

Sedan återuppbyggnaden av det civila försvaret påbörjades i samband med totalförsvarsbeslutet 2015 har mycket utveckling skett på området. För att uppnå en sammanhållen utveckling av försörjningsberedskapen bedömer regeringen att det finns åtgärder som särskilt bör prioriteras för att skapa bättre förutsättningar för det fortsatta arbetet. De tre målen i denna strategi tydliggör kompletterande perspektiv och det krävs olika slags åtgärder för att de ska kunna uppnås. De åtgärder regeringen ser som prioriterade för arbetet listas och utvecklas nedan.

Åtgärder för att nå samtliga mål

Åtgärd 1 Identifiera samhällsviktig verksamhet och genomför försörjningsanalyser

Enligt beredskapsförordningen ska statliga myndigheter identifiera samhällsviktig verksamhet inom sina respektive ansvarsområden. Kommuner och regioner ska i sina risk- och sårbarhetsanalyser identifiera samhällsviktig verksamhet inom sina respektive ansvarsområden. Arbeta med detta pågår brett inom den civila beredskapsstrukturen. MCF har tagit fram vägledande material för att identifiera samhällsviktig verksamhet som ett stöd för samtliga aktörer i beredskapsstrukturen.

Den 4 maj 2026 slutredovisade MCF sitt uppdrag att, med utgångspunkt i den modell för försörjningsanalys som MCF tillsammans med Socialstyrelsen föreslagit i redovisningen Nationell försörjningsanalys — modell och genomförande, vidareutveckla en metod för försörjningsanalyser som kan börja användas av alla beredskapssektorer och beredskapsmyndigheter som inte ingår i en beredskapssektor (Fö2024/00053).

Försörjningsanalyser för varor och tjänster kan utgöra ett kraftfullt verktyg för att identifiera ändamålsenliga åtgärder. MCF bedömer att arbetet med försörjningsanalyser har tagit fart under 2025, men arbetet har kommit olika långt beroende på myndigheternas grunduppdrag och tidigare erfarenheter inom området. De sektorsansvariga myndigheterna har inom ramen för MCF:s civila beredskapsråd kommit överens om att de ska ha påbörjat arbete med försörjningsanalyser under 2026.

Alla aktörer i den civila beredskapsstrukturen behöver ta ansvar och bidra till genomförandet av försörjningsanalyser. Det är centralt för arbetet med försörjningsanalyser att verksamheter kommunicerar sina behov till berörda beredskapssektorer. Samtidigt behöver det praktiska metodstödet vidareutvecklas.

Regeringen vill understryka att de beredskapssektorer vars ansvarsområde karaktäriseras av större inslag av försörjningsberedskap behöver komma i gång med försörjningsanalysarbetet. Det är samtidigt viktigt att arbetet med försörjningsanalyser inte medför att förmågeutvecklingen bromsas. I de fall det redan finns kunskap om gap mellan behov och tillgång avseende kritiska varor och tjänster, bör arbete med relevanta åtgärder vidtas omgående.

Åtgärd 2 Utveckla den civila beredskapsstrukturen och integrera näringslivet i den

Regeringen konstaterar att grunden för den privat-offentliga samverkan inom totalförsvaret är lagd (se sida 12). De sektorsansvariga myndigheterna och länsstyrelserna ska enligt beredskapsförordningen verka för att samverkan med näringslivet sker i den utsträckning det behövs. Med inrättandet av de två beredskapssektorerna för industri, byggande och handel respektive utrikeshandel har beredskapsstrukturen blivit mer heltäckande ur ett försörjningsberedskapsperspektiv och fler företag har fått en naturlig samverkanspart.

Den nationella rådgivaren för stärkt privat-offentlig samverkan i totalförsvaret inkom i maj 2026 med rapporten Kartläggning av privat-offentlig samverkan (POS) inom försörjningsberedskapen för att stärka totalförsvaret i Sverige (Fö2026/00859).

I rapporten konstateras att det i hälften av beredskapssektorerna finns etablerade forum för privat-offentlig samverkan, liksom hos en handfull länsstyrelser. De 12 beredskapssektorerna och de 21 länsstyrelserna har dock kommit olika långt.

Regeringen beslutade under 2025 att samtliga beredskapsmyndigheter också ska vara totalförsvarsmyndigheter enligt förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen. Det innebär att dessa myndigheter har rätt att begära upplysningar eller begära medverkan från näringsidkare med flera i totalförsvarsplaneringen.

Det är viktigt att samverkan med näringslivet sker på ett välfungerande sätt. En förutsättning för det är att beredskapssektorerna etablerar eller fortsätter utveckla befintliga forum för privat-offentlig samverkan i respektive beredskapssektor och att länsstyrelserna gör detsamma inom ramen för sitt geografiska områdesansvar. I sektorer med stor andel privata leverantörer behöver samverkan mellan vanligtvis konkurrerande företag förberedas för att kunna upprätthålla försörjningsflöden. Länsstyrelserna har genom sitt regleringsbrev för 2026 fått ett särskilt uppdrag att utifrån sitt geografiska områdesansvar genom samverkan verka för att stärka försörjningsberedskapen, till exempel genom att skapa eller utveckla befintliga forum för samverkan mellan privata och offentliga aktörer.

MCF publicerade i maj 2026 en ny vägledning för privat-offentlig samverkan som stöd till myndigheter och näringsliv att samverka effektivare för att stärka det civila försvaret. Vägledningen presenterar gemensamma principer för arbetet, områden som kan vara lämpliga för samverkan samt erbjuder konkret stöd i till exempel frågor som sekretess och säkerhetsskydd.

Åtgärd 3 Utveckla den nationella samordningen av försörjningsberedskapen

Genom de ändringar som gjorts i MCF:s instruktion under 2025 och 2026 förtydligas myndighetens uppgifter och samordnande roll inom försörjningsberedskapen. Regeringen ser detta som en viktig förutsättning för den fortsatta utvecklingen.

Regeringen har även gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av bestämmelserna i lagen (1988:97) om förfarandet i kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under

krig och krigsfara m.m. när det gäller styrning av förvaltningsmyndigheter. I uppdraget ingår även att i övrigt överväga i vilken utsträckning det finns behov av ny eller ändrad reglering när det gäller styrningen av förvaltningsmyndigheter under krig och krigsrelaterade förhållanden. Utredaren ska även överväga hur MCF:s centrala ansvar på nationell nivå inom det civila försvaret kan stärkas i fråga om myndighetens planering, stöd och samordning inför och under krig och krigsrelaterade förhållanden när det gäller förvaltningsmyndigheter (Dir. 2025:86). Utredning har antagit namnet Utredningen om styrning av civilt försvar (Fö 2025:01) och ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 19 mars 2027.

Åtgärd 4 Utveckla förmågan att dela information säkert mellan offentliga och privata aktörer

Aktörer är beroende av varandra för att upprätthålla sin försörjning. Utvecklat och bristande samarbete mellan det privata och offentliga utgör en sårbarhet. Förmågan att dela information säkert mellan offentliga och privata aktörer är därför grundläggande för att kunna dela planeringsförutsättningar och upprätta gemensam planering för försörjningsberedskap. Privata och offentliga aktörer har tillgång till olika informationsflöden. Informationsdelning och samarbete mellan och inom privat och offentlig sektor kräver bland annat uppbyggda kommunikationsvägar och adekvata processer samt tillit aktörer emellan. Dessa kommunikationsvägar och processer behöver bland annat utgå ifrån och ta hänsyn till privata aktörers affärsintressen och sekretess för affärs- och driftförhållanden.

Beredskapsmyndigheterna ska i enlighet med beredskapsförordningen verka för att övriga statliga myndigheter, kommuner, regioner, samman slutningar och näringsidkare som är berörda utvecklar sin förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida kris-situationer och genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap. Beredskapsmyndigheterna ska särskilt samverka, beakta samarbeten och behov samt informera andra berörda aktörer. Förmågan att säkert kunna dela information mellan offentliga och privata aktörer är en förutsättning för att kunna fullfölja detta. De medel som i budgetpropositionen för 2026 har tillförts kommuner och regioner för deras grundläggande beredskap kommer bland annat kunna användas för att stärka denna förmåga.

Åtgärd 5 Stärk förmågan till tidig förvarning avseende störningar i försörjningsflöden

Förmågan att tidigt kunna upptäcka betydande förändringar på marknaden och störningar i försörjningsflöden samt förutse konsekvenserna av dessa är centralt för att aktörerna i den civila beredskapsstrukturen ska kunna agera proaktivt och operativt. I dessa lägen har företag ofta en viktig roll att bidra med information. För att stärka förmågan till tidig förvarning krävs därför utvecklad privat-offentlig samverkan.

De myndigheter som omfattas av beredskapsförordningen ska på förfrågan från Regeringskansliet lämna den information som behövs för samlade lägesbilder. Beredskapsmyndigheterna ska vid fredstida krissituationer och höjd beredskap hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen, tillståndet, den förväntade utvecklingen och tillgängliga resurser inom sitt ansvarsområde samt om vidtagna och planerade åtgärder. Beredskapsmyndigheterna ska vid fredstida krissituationer och höjd beredskap även lämna den information som behövs för att MCF ska kunna stödja berörda aktörers samordning av åtgärder vid en kris eller vid höjd beredskap. De beredskapsmyndigheter som ingår i en beredskapssektor ska inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap även lämna den sektorsansvariga myndigheten den information som behövs för att den sektorsansvariga myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter.

MCF har en central uppgift i arbetet med att tidigt kunna varna för störningar i försörjningsflöden. Myndigheten tar regelbundet fram en nationell samlad lägesbild som beskriver händelser och risker. MCF utgår från lägesbilden i arbetet med att inrikta och samordna det civila försvaret för att förebygga och hantera konsekvenser av krig och krigsfara. Förmågan att utifrån underlag från samtliga beredskapssektorer och genom samverkan med näringslivet ta fram samlade lägesbilder behöver utvecklas, förfinas och praktiseras för att bli ännu bättre och bidra till att tidigt upptäcka störningar i försörjningsflöden. Regeringen har i 2026 års regeringsbrev gett sektorsansvariga myndigheter i uppdrag att stärka Sveriges samlade motståndskraft mot hybridhot, vilket bland annat omfattar att säkerställa en kontinuerlig lägesuppfattning av incidenter inom den egna verksamheten och inom sitt sektorsansvar i syfte att upprätthålla en normalbild, och därigenom kunna identifiera avvikelser.

Inom beredskapssektorn för utrikeshandel har Kommerskollegium påbörjat ett arbete med att utveckla en dataplattform för att följa Sveriges handelsflöden och gränsöverskridande transporter. Ambitionen är att systemet ska kunna användas för att tidigt upptäcka störningar i handels- och transportflöden, liksom för att analysera mönster, beroenden och sårbarheter. På sikt är målet att även kunna bidra till förmågan att förutse utveckling och risker kopplade till handelsflöden och försörjningstrygghet och därmed ge underlag till riskbedömningar, lägesbilder och förebyggande arbete av vikt för totalförsvaret som helhet.

Åtgärd 6 Høj kunskapen hos både offentliga och privata aktörer, och öva tillsammans på alla samhällsnivåer

Sektorsansvariga myndigheter samordnar åtgärder inom respektive beredskapssektor och stödjer aktörerna i sektorn genom att utbilda och öva för sektorns samlade beredskapsförmåga. Försörjningsberedskap, inklusive hantering av och prioritering vid bristsituationer samt produktionsomställning bör ingå som återkommande inslag i utbildnings- och övningsverksamheten, som även i större utsträckning bör genomföras tillsammans med näringslivet. Genom övningar stärks sektorsvisa och tvärsektoriella förmågor att upprätthålla flöden av varor och tjänster vid störningar, och säkerställer att aktörer inom beredskapssektorerna kan samarbeta effektivt med näringslivet när samhällsviktiga försörjningskedjor påverkas.

MCF:s ansvar för att inrikta och samordna det civila försvaret nationellt inkluderar att se till att utbildning och övningar kommer till stånd inom civilt försvar. MCF leder bland annat Övning av totalförsvaret (ÖTF) som pågår 2025–2027.

Campus totalförsvaret, som är bildat på initiativ av Försvarshögskolan, Örebro Universitet och Luleå tekniska universitet, i samarbete med Försvarsmakten och MCF, innebär en kraftsamling av lärosäten inom totalförsvaret i samverkan med myndigheter och näringsliv. Campus totalförsvaret ska verka för att lärosätenas utbildning och forskning inom området samordnas och ökar i syfte att stärka myndigheters och näringslivets pågående uppbyggnad av totalförsvaret. Ambitionen är att synliggöra och utveckla all den utbildning och forskning som finns och skapa en gemensam ingång för kompetensutveckling inom totalförsvaret.

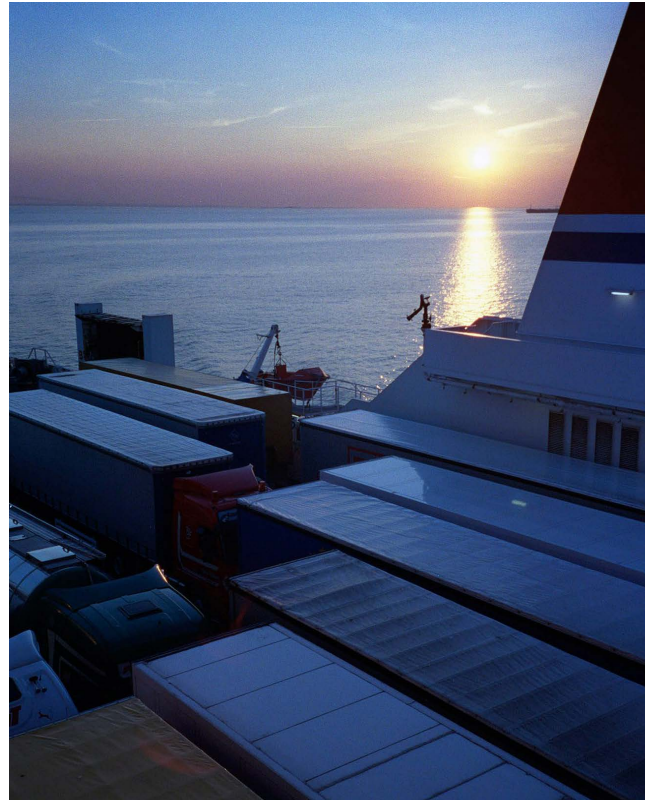

Åtgärder för att nå mål 1:
Det finns god förmåga att
upprätthålla försörjningsflöden
av varor och tjänster till, från
och inom landet

Åtgärd 7 Stärk offentliga och privata aktörers egen kontinuitetshantering och beredskapsplanering

Beredskapsmyndigheterna ska enligt beredskapsförordningen ha god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap. De ska även verka för att de övriga statliga myndigheter, kommuner, regioner, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda utvecklar sin förmåga i dessa avseenden. Det framgår även av majoriteten av beredskapsmyndigheternas regleringsbrev för åren 2025 och 2026 att myndigheterna ska säkerställa att de har förmåga att agera proaktivt och handlingskraftigt såväl vid hanteringen av fredstida krissituationer som vid krig och krigsfara. Statliga bolag har enligt statens ägarpolicy beslutad i februari 2025 ett särskilt ansvar att föregå med gott exempel när det gäller säkerhetsmedvetenhet och att bidra till landets beredskap för kris och krig.

För att näringslivet ska kunna fortsätta sin verksamhet såväl under störda förhållanden som under höjd beredskap och ytterst krig krävs förberedelser av företagen i fredstid. Regeringen vill därför framhålla vikten av att företag genomför kontinuitetsplanering för höjd beredskap i syfte att säkerställa tillgång till varor och tjänster och förmåga att kunna upprätthålla produktion. I detta arbete har sektorsansvariga myndigheter en vägledande roll. Den broschyr som MCF på uppdrag av regeringen tagit fram, med information om hur Sveriges företag kan förbereda sig inför kris och krig, är framtagen i syfte att underlätta för företag att stärka sin förmåga.

Åtgärd 8 Verka för att säkra långsiktig tillgång till varor och tjänster som är av särskilt kritisk betydelse

Sverige importerar många varor som är nödvändiga för att samhället ska fungera och är därför beroende av en öppen utrikeshandel. Det är varken möjligt eller realistiskt att göra Sverige oberoende av import för landets försörjning av viktiga varor och tjänster. I vissa fall när det gäller varor och tjänster av särskilt kritisk betydelse för totalförsvaret kan det dock vara relevant att verka för att öka den inhemska produktionen och försörjningsförmågan, för att på det sättet minska det direkta beroendet av utländsk produktion. Det pågår en rad insatser inom flera beredskapssektorer utifrån den inriktningen. Som exempel kan nämnas Statens energimyndighets arbete med att ta fram förslag till en nationell handlingsplan för försörjningstrygghet för flytande drivmedel (KN2025/01966), Socialstyrelsens och Läkemedelsverkets arbete med att stärka tillgången till särskilt kritiska sjukvårdsprodukter genom tillverkningsberedskap (S2022/04550 och S2024/01776) samt det investeringsprogram för livsmedels- och dricksvattenberedskap som tagits fram gemensamt av myndigheterna inom beredskapssektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten.

Det finns i vissa fall även anledning att verka för ökad diversifiering av importen, för att på det sättet begränsa vissa strategiska beroenden av enskilda leverantörer eller stater. Även i offentliga upphandlingar bör man så långt det är möjligt säkerställa att offentliga aktörer undviker kritiska beroenden av enskilda leverantörer.

Utländska direktinvesteringar har stor betydelse för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft, men det finns också risker med att utländska aktörer förvärvar svenska företag som bedriver skyddsvärd verksamhet. Regeringen har därför vidtagit åtgärder för att möta denna hotbild. Lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar trädde i kraft den 1 december 2023. Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har i uppgift att pröva de anmälningar om utländska direktinvesteringar som görs enligt lagen.

Åtgärd 9 Utveckla utrikeshandel som en beredskapssektor som stödjer försörjningsberedskapen som helhet

Regeringen bedömer att arbete för att säkerställa en fungerande export även under fredstida kris-situationer, höjd beredskap och ytterst krig behöver ha särskilt fokus, eftersom exporten och de intäkter den genererar är en grundförutsättning för Sveriges försörjning. I december 2023 fattade regeringen beslut om en strategi för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft. Syftet med den strategin är att stärka Sveriges konkurrenskraft och skapa bättre förutsättningar för handel och investeringar, vilket är viktigt för att utrikeshandeln ska kunna upprätthållas också under fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

Regeringen beslutade i juli 2025 att införa en ny beredskapssektor för utrikeshandel där Kommerskollegium utsågs till sektorsansvarig myndighet, med Tullverket som beredskapsmyndighet. Ett arbete pågår för att bygga upp den nya beredskapssektorn. Den nya beredskapssektorn behöver arbeta med att tydligare föra in utrikeshandelsperspektivet inom försörjningsberedskapen som helhet bland annat genom att bidra med kunskap till de nationella försörjningsanalyserna. Den dataplattform som Kommerskollegium börjat arbeta med för att kunna följa Sveriges handelsflöden och gränsöverskridande transporter bedömer regeringen är en prioriterad fråga för arbetet framåt. Ett sådant verktyg kommer vara centralt för att stödja försörjningsberedskapen som helhet (se sida 19).

En väl fungerande sjöfart är avgörande för Sveriges utrikeshandel och varuförsörjning. Att Sverige ökar antalet svenskregistrerade fartyg är viktigt för beredskapen och ett viktigt syfte med regeringens strategiska arbete inom sjöfartsområdet. För att transporter till och från Sverige ska kunna genomföras i krig eller krigsfara krävs tillgång till försäkringar. Ett arbete pågår med att se över formerna för statlig krigsförsäkring.

Åtgärd 10 Säkerställ robusthet inom transporter, energiförsörjning, elektroniska kommunikationer och finansiella tjänster

Många andra samhällsviktiga funktioner är beroende av att transporter, energiförsörjning, elektroniska kommunikationer och finansiella tjänster fungerar och att tjänsterna har sådan robusthet att de fungerar även under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. Gemensamt för dessa tjänster är att de är beroende av robust infrastruktur och ett väletablerat och operativt samarbete mellan staten och näringslivet. Myndigheterna inom beredskapssektorerna transporter, energiförsörjning, elektroniska kommunikationer och post samt finansiella tjänster har ett särskilt ansvar att säkerställa att dessa funktioner kan möta behov inom hela totalförsvaret. Ett ansvar som bygger på att berörda myndigheter får information om verksamhetens behov för att kunna sammanställa relevanta behovsanalyser.

Den 24 april 2026 beslutade regeringen om en nationell plan för transportinfrastruktur för perioden 2026–2037. Trafikverket har fått i uppdrag att genomföra planen. Den nationella planen, som omfattar 1171 miljarder kronor, innehåller såväl utveckling av statens järnvägsnät och vägar med mera som vidmakthållande av dessa. Regeringens kraftiga satsningar på vidmakthållande av transportinfrastrukturen och arbetet med att återta eftersatt underhåll på såväl väg som järnväg är angelägna för totalförsvaret och för robustheten i hela transportsystemet. Om störningar ändå uppstår är det viktigt med redundans i systemet men också att Trafikverket har en god förmåga att reparera och återställa infrastrukturens funktion. Regeringen har även i 2026 års vårproposition bedömt att cirka 30 miljarder kronor bör avsättas under perioden 2026–2034 för investeringar i transportinfrastruktur som är prioriterade för det militära försvaret, vilket kommer att öka totalförsvarsförmågan. I vårändringsbudgeten för 2026 har det avsatts 100 miljoner kronor för att påbörja förberedande arbete på järnvägsnätet.

När det gäller elförsörjning ska vissa företag enligt elberedskapslagen (1997:288) vidta beredskapsåtgärder som behövs för att förebygga, motstå och hantera störningar i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället, samt sådana åtgärder som krävs för att göra det möjligt att vidta de åtgärder som behövs vid höjd beredskap. Regeringen har även remitterat ett förslag till ett nytt energipolitiskt mål för trygg energiförsörjning. Målet är tänkt att ange en gemensam riktning för verksamhetsutövare inom energiförsörjningen, energianvändare samt myndigheter, kommuner och regioner. Målet innebär bland annat att energisystemet ska ha förmåga att leverera nödvändig energi även under allvarliga störningar och i krig för att kunna upprätthålla grundläggande samhällsfunktioner och totalförsvaret.

I lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK) föreskrivs att Post- och telestyrelsen (PTS) får ålägga den som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster som är av särskild betydelse från allmän synpunkt att på visst sätt beakta totalförsvarets behov av elektronisk kommunikation under höjd beredskap. PTS arbetar med att stödja åtgärder som stärker nätens motståndskraft med stöd av förordningen (2028:1300) om statligt stöd för driftsäkra och robusta posttjänster och elektroniska kommunikationer. PTS har även en nära samverkan med aktörerna i Nationella Telesamverkansgruppen (NTSG) för att stärka beredskapen och reparationsförmågan vid störningar, fredstida krissituationer och höjd beredskap. I PTS:s inriktning för civilt försvar och krisberedskap inom området elektronisk kommunikation (PTS-ER-2026:9) fastställer myndigheten hur beredskapssektorn ska utveckla nödvändiga förmågor, prioriteringar och samverkansformer fram till 2035, för att säkerställa robusta och tillförlitliga kommunikationer i fredstida krissituationer och under höjd beredskap bland annat för att öka robustheten i näten och förbättra reparationsberedskapen.

Finanssektorn är på grund av sin samhällskritiska roll reglerad på EU- och internationell nivå när det gäller säkerhet och motståndskraft. Exempel på regleringar är DORA – Digital Operational Resilience Act, NIS 2 och Betaltjänstdirektivet. Utöver det har Riksbanken och representanter från betalningsmarknaden i oktober 2025 ingått en överenskommelse om att öka möjligheten att göra kortbetalningar offline för nödvändiga varor såsom mat, medicin och bränsle. Målet är att åtgärderna ska vara på plats senast den 1 juli 2026. Regeringen har vidare föreslagit och riksdagen har beslutat att livsmedelsbutiker och apotek som huvudregel ska vara skyldiga att ta emot kontanter som betalning för försäljning av varor och tjänster på fysiska försäljningsställen som har bemannad kassa. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2026.

Åtgärd 11 Utveckla samarbetet inom Norden, EU och Nato

För att säkerställa att export och import kan fortgå så långt det är möjligt även under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig är det viktigt att stärka samarbetet med länderna i Norden, inom EU och Nato, samt inom ramen för bilaterala överenskommelser. Detta behöver ske både utifrån ett mellanstatligt perspektiv och genom utökat transnationellt samarbete mellan exempelvis näringslivsorganisationer. Regeringen arbetar aktivt för att undanröja olika gränshinder till och från våra nordiska grannländer. Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Rådet arbetar för gemensamma nordiska lösningar inom områden där de nordiska länderna kan uppnå större resultat genom att samarbeta än genom att lösa uppgifterna var för sig.

Nordiska ministerrådet lyfter allt oftare behovet av stärkt totalförsvaret och civil beredskap, inklusive försörjningsberedskap, energiförsörjning och kritisk infrastruktur. De nordiska statsministrarna antog 2025 en gemensam deklaration om försörjningsberedskap och krisberedskap, där man betonar att Norden ska kunna fungera i alla lägen och att samarbetet ska intensifieras. De nordiska jordbruks- och livsmedelsministrarna arbetar bland annat med livsmedelsberedskap inom ramen för Karlstaddeklarationen. Sedan det nordiska transportministermötet i Fredriksstad i november 2022 har det nordiska samarbetet om transportberedskap och gränsöverskridande transportinfrastruktur för militär rörlighet, civilt försvar och försörjningsberedskap fortsatt utvecklats.

Hagasamarbetet är ett politiskt samarbete mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge, samt Grönland, Färöarna och Åland. Samarbetet inleddes 2009 med syfte att främja nordiskt samarbete kring civilt försvar och krisberedskap. Hagasamarbetet fokuserar i dag på gemensamma beröringspunkter inom EU:s beredskapsunionsstrategi och det civila samhällets förmåga att stödja egna och allierade styrkor i de norra regionerna, skydda civilbefolkningen och upprätthålla kritiska samhällsfunktioner i krissituationer liksom att stärka det nordiska civil-militära samarbetet mellan Haga och NORDEFECO som är ett nordiskt försvarssamarbete mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge.

Det finns även ett nordiskt nätverk för försörjningsberedskap som är ett samarbete mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge, samt Grönland, Färöarna och Åland. Samarbetet inleddes 2023 och syftar främst till att genom informations- och erfarenhetsutbyte utveckla försörjningsberedskapen på nordisk nivå, framför allt på myndighetsnivå. Regeringen avser att arbeta för att fördjupa och utveckla detta nätverk. Ett sådant arbete skulle även kunna omfatta insatser som bidrar till att nå mål 2 i denna strategi.

Sverige bör inom EU aktivt medverka till utformningen av en politik som stärker den inre marknadens förutsättningar att fungera även under fredstida krissituationer och krig, och dra nytta av EU:s politik i vårt eget utvecklingsarbete. I förhållande till Nato och som allierade inom Nato bör Sverige särskilt säkerställa att alla de resurser som krävs vid större militära operationer i Norden kan röra sig så fritt som möjligt mellan länderna. Vårdlandsstöd är ett samlingsbegrepp för det civila och militära stöd som ett vårdland ger till allierade styrkor och organisationer som befinner sig i eller transiteras inom vårdlandets gränser. Stödet ska kunna ges i alla beredskapsnivåer och syftar ytterst till möjliggörandet av militära operationer. Sverige ska kunna ta emot, stödja och leda allierade förband på svenskt territorium. Vårdlandsstödet berör hela totalförsvaret och kräver samordning mellan militära och civila aktörer. MCF ska på nationell nivå ta initiativ till åtgärder och hålla samman planering och förberedelser av civila aspekter av vårdlandsstöd för att möjliggöra militära operationer samt mottagande av internationella förstärkningsresurser och humanitärt och annat civilt stöd.

Åtgärder för att nå Mål 2:
Det finns god förmåga att
kompensera för störningar och
avbrott i försörjningsflöden

**Åtgärd 12 Säkerställ förmåga att
upprätthålla samhällsviktig verksamhet
som är nödvändig för totalförsvaret hos
kommuner och regioner**

Inom ramen för regeringens satsningar på uppbygganden av det civila försvaret har betydande belopp avsatts för kommuner och regioners arbete med att säkerställa förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret. Det har bland annat lett till arbete för att stärka kommunernas arbete med energiberedskap och för att skapa uthållighet i verksamheten under höjd beredskap, exempelvis genom större tillgång till reservkraft för kommuner, samt stöd till kommuner och regioner för förmågehöjande åtgärder inom offentlig måltidsverksamhet och dricksvatten.

Regeringen har sedan 2022 ingått årliga överenskommelser med Sveriges Kommuner och Regioner avseende försörjningsberedskap. Regionerna har hittills tilldelats cirka 1,2 miljarder kronor inom ramen för överenskommelserna för att göra inköp av läkemedel och cirka 1,4 miljarder kronor för andra viktiga sjukvårdsprodukter som medicintekniska produkter och personlig skyddsutrustning. Målsättningen är att hälso- och sjukvårdens förmåga att bedriva god vård i vardagen ska säkerställas för minst en månad.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2026 avsatt en miljard kronor för investeringar i decentraliserad försörjningsberedskap under 2026. Även för åren 2027–2028 beräknas en miljard kronor per år avsättas. Det innebär alltså att totalt tre miljarder kronor avsätts för ändamålet under en treårsperiod. Medlen ska bland annat möjliggöra inköp av materiel för det civila försvarets räkning, som ska kunna användas av kommuner och regioner.

En del i genomförandet av decentraliserad försörjningsberedskap är att regeringen i mars 2026 har gett MCF i uppdrag att anskaffa materiel i syfte att bidra till att stärka kommunernas och regionernas försörjningsberedskap. Den materiel som MCF anskaffar ska komplettera insatser inom berörda beredskapssektorer och kvarstå i statlig ägo för att kunna tillhandahållas till kommuner och regioner. På så vis kan materielen användas flexibelt, tillgängliggöras för fler och tillhandahållas där den behövs i en uppkommen situation. I uppdraget till MCF ingår att analysera och lämna förslag på hur lagerhållningen och tillhandahållandet bör organiseras. Uppdraget ska slutredovisas i mars 2029.

MCF har i regleringsbrevet för 2026 även getts ett uppdrag om investeringsstöd för decentraliserad försörjningsberedskap. Inom ramen för det uppdraget har MCF fördelat medel till kommunerna för att finansiera investeringar i försörjningsberedskap eller investeringar med en nära koppling till försörjningsberedskap. Under 2026 har en del av medlen för decentraliserad försörjningsberedskap avsatts för att förstärka befintliga investeringsstöd som riktar sig till kommuner och regioner i syfte att snabbt stärka kommuners beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet.

I lagrådsremissen Kommuner och regioners grundläggande beredskap föreslår regeringen en ny lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap, som innehåller nya och skärpta krav på kommuners och regioners beredskapsåtgärder. Syftet är att samtliga kommuner och regioner ska ha förmåga att upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter under fredstida krissituationer och höjd beredskap. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

I propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167) lämnas förslag som tydliggör vilka skyldigheter regioner och kommuner har under fredstida krissituationer, höjd beredskap och andra svåra situationer där hälso- och sjukvårdens resurser inte räcker till. Propositionen innehåller bland annat förslag som förtydligar hur vården ska prioriteras när resurserna inte räcker till för all vård som normalt ska erbjudas. I propositionen föreslås även en möjlighet för regeringen att fatta beslut om att regioner och kommuner ska hjälpa varandra i situationer som betecknas som katastroftillstånd. Ändringar i hälso-sjukvårdslagen (2017:30) i enlighet med dessa förslag trädde i kraft den 1 januari 2026.

Åtgärd 13 Beakta beredskapsaspekter i upphandlingar och avtalsskrivning

Upphandlingar och avtal är den vanligaste formen för samverkan mellan offentlig sektor och privat näringsliv, och har även en stor betydelse inom beredskapsområdet. För att kunna upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna och säkerställa försörjningen av varor och tjänster till offentlig sektor under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig är det nödvändigt att upphandlande organisationer arbetar medvetet och långsiktigt med beredskapsfrågor i inköpsverksamheten. Vilka situationer och aspekter som utifrån ett beredskapsperspektiv behöver hanteras i avtal varierar mellan olika branscher och typer av avtal.

I oktober 2025 fattade regeringen beslut om Färdplan för de offentliga affärerna 2025–2030. Färdplanen kompletterar den nationella upphandlingsstrategin med tre nya inriktningsmål bland annat god försörjningstrygghet och beredskap i de offentliga affärerna. Färdplanen ska ge vägledning till upphandlande organisationer om hur de kan förbättra förutsättningarna för sina inköpsverksamheter att genomföra den nationella upphandlingsstrategin.

Upphandlingsmyndigheten har fått i uppdrag att genomföra insatser för att främja genomförandet av färdplanen och informera, vägleda och möjliggöra erfarenhetsutbyte för upphandlande aktörer om hur färdplanen kan förverkligas (Fi2025/01827). Myndigheten har också i uppdrag att följa upp hur upphandlande aktörer bidrar till genomförandet av inriktningsmålen i färdplanen och den nationella upphandlingsstrategin.

Den nationella upphandlingsstrategin och färdplanen vänder sig främst till företrädare för de statliga myndigheterna. Det är regeringens önskan och avsikt att dessa aktörer genomför strategin. Samtidigt är det kommuner och regioner som står för en stor del av de offentliga inköpen i Sverige. Upphandlingsmyndigheten har det samlade ansvaret för att utveckla, förvalta och stödja den upphandling som genomförs av samtliga upphandlande aktörer.

Myndighetens stöd inriktas bland annat på att upphandlingar hanteras strategiskt. Strategiskt inköpsarbete bidrar till att de viktigaste aspekterna i ett enskilt inköp prioriteras, till exempel beredskap. Upphandlingsmyndighetens fortsatta arbete med att stödja upphandlande aktörers strategiska inköpsarbete är därför viktigt.

MCF och Upphandlingsmyndigheten har även haft i uppdrag att undersöka hur data från inköpssystem kan användas i försörjningsanalyser (Fö2025/01148). I slutrapporten poängteras vikten av tillgång till nationella inköpsdata för att kunna upptäcka sårbarheter i försörjningskedjorna. Regeringen har vidare gett Statskontoret i uppdrag att lämna förslag på hur en nationell upphandlingsdatabas och en analysfunktion för inköps- och upphandlingsdata kan etableras (Fi2026/00599). Uppdraget pågår fram till maj 2027.

Avtal som tydliggör privata leverantörers ansvar och åtaganden är en viktig del av försörjningsberedskapen och formerna för sådana avtal behöver utvecklas. Regeringen har därför i regleringsbrevet för 2026 gett 24 beredskapsmyndigheter i uppdrag att identifiera behov av och, i de fall myndigheterna bedömer det lämpligt, teckna avtal som syftar till att upprätthålla försörjningen av varor och tjänster som är nödvändiga för myndigheternas prioriterade uppgifter vid fredstida kriser och höjd beredskap. Uppdraget innebär även att utforska särskilda avtalsformer i form av sådana försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) som beskrivs i betänkandet Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap (SOU 2025:68), samt rapportera nyttjande av sådana avtal till MCF.

MCF fick i sitt regleringsbrev för 2026 även ett kompletterande uppdrag att påbörja arbetet med att upprätta ett register över F-avtal. Myndigheten ska även, baserat på behov som beredskapsmyndigheterna identifierar, ta fram ett metodstöd som kan användas av alla myndigheter som behöver teckna sådana avtal.

Avtala om beredskap

Ett beredskapsavtal kan behövas av flera skäl, till exempel kan avtalet innehålla åtaganden om:

- att säkerställa viss kapacitet,
- att kunna ställa om produktion eller
- att ha lager som kan omsättas

Gränsen mellan vad som är ett beredskapsavtal och ett avtal med vissa beredskapsvillkor är inte tydlig. Aktörer bör inom ramen för sin ordinarie inköpsprocess och sina beredskapsprocesser ständigt beakta vilka behov som behöver säkerställas och vilken verksamhet som behöver upprätthållas även i händelse av störning, fredstida krissituationer eller höjd beredskap. MCF håller på att ta fram en definition av beredskapsavtal.

Exempel på beredskapsavtal kan vara:

- upphandlade kontrakt eller ramavtal
- ersättningslösa beredskapsavtal, avtal som inte innefattar ersättning
- försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) så som de beskrivs i betänkandet Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap (SOU 2025:68).

Åtgärd 14 Säkerställ lagerhållning av de mest kritiska varorna

För att enklare kunna hantera effekterna av störda försörjningskedjor är det viktigt att det även sker lagerhållning av nödvändiga varor. Med utgångspunkt i försörjningsanalyserna eller på annat sätt behöver myndigheterna bedöma behovet av lagerhållning av vissa varor för att kunna hantera störningar och avbrott i försörjningsflöden.

Sedan totalförsvarspropositionen 2025–2030 beslutades pågår det omfattande arbete med utökad beredskapslagring inom berörda beredskapssektorer. Regeringen har bland annat inlett omfattande satsningar på beredskapslagring i livsmedelskedjan med fokus på spannmål och insatsvaror till jordbruket, men även för varor i senare led. Riksdagen beslutade den 26 maj 2026 att anta regeringens förslag om lag om beredskapslager av varor i livsmedelskedjan, se proposition Beredskapslager i livs-

medelskedjan (prop. 2025/26:205). Syftet med lagerhållningen är att säkerställa tillgången till livsmedel om Sverige är i krig eller krigsfara eller om det till följd av en utomordentlig händelse är, eller riskerar att bli, brist på livsmedel i landet.

Vidare har regeringen gett Socialstyrelsen i uppdrag att köpa in sjukvårdsprodukter som behövs för traumavård och sådan CBRN-utrustning som bör finnas i lager som staten ansvarar för (S2023/00681). Även Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att lagerhålla vissa läkemedel i beredskapssyfte. Riksdagen beslutade den 19 november 2025 att anta förslagen i propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167) om skyldighet för kommuner och regioner att lagerhålla sjukvårdsprodukter. Bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen om en sådan skyldighet kommer att träda i kraft den 1 januari 2027.

Åtgärd 15 Bygg upp en byggnads- och reparationsberedskap anpassad till dagens behov

En välfungerande byggnads- och reparationsberedskap utgör en grundförutsättning för att hantera konsekvenserna av störningar som kan uppstå under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig, exempelvis vid ett väpnat angrepp eller sabotage mot kritisk infrastruktur. I betänkandet Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap (2025:68) föreslås en modell för hur en modern byggnads- och reparationsberedskap kan organiseras. Förslagen bereds i Regeringskansliet.

Arbetet med att åstadkomma en fungerande byggnads- och reparationsberedskap sträcker sig över många beredskapssektorer. Inom vissa beredskapssektorer pågår ett arbete med förmågeutveckling för att säkerställa en uthållig reparationsberedskap. I förordningen (2022:511) om elektronisk kommunikation anges att den Nationella Telesamverkansgruppen ska samverka för att stödja arbetet för att återställa infrastrukturen för elektroniska kommunikationer vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Åtgärd 16 Stärk innovationsförmågan och företagens förmåga till omställning

För att framgångsrikt hantera de krav som ställs på totalförsvaret under fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig krävs att alla aktörer tar ansvar för att kunna fortsätta bedriva sin verksamhet också under mycket svåra förhållanden. Kriget i Ukraina visar att ett krig ställer krav på en mycket nära samverkan mellan offentlig och privat sektor. För att totalförsvaret ska klara av uppgiften att hantera krig behöver produktionskraften och innovationskraften i näringslivet mobiliseras, både för civila och militära behov.

Många privata företag bedriver en verksamhet som krävs för att tillgodose totalförsvarets kritiska behov i händelse av höjd beredskap och ytterst krig. Totalförsvaret är beroende av näringslivet för att fungera. Omvänt gäller att det ligger i företagets intresse att få avsättning för sina varor även vid höjd beredskap och ytterst krig. Företag verksamma i Sverige har en avgörande betydelse för att upprätthålla ett motståndskraftigt samhälle och utgör en grundsten i Sveriges beredskap. Genom att företag utvecklar och levererar tjänster och varor skapas ett livskraftigt näringsliv och robust infrastruktur i Sverige vilket är en nödvändig förutsättning för totalförsvaret.

Företag som vill fortsätta verka under höjd beredskap och ytterst krig behöver planera för hur de ska kunna hantera konsekvenserna av de allvarliga störningar i samhällets funktionalitet som ett krig kan medföra. När det kommer till produktionsomställning gör den nationella rådgivaren för stärkt privat-offentlig samverkan i totalförsvaret bedömningen att tidsperspektivet behöver vara längre än de tre månader som regeringen sedan tidigare angett som planeringsinriktning för att hantera de inledande skedena av ett krig.

En del av totalförsvarets behov under höjd beredskap och ytterst krig är fullt möjliga att förutse och möjliga för företagen att planera för, till exempel inom ramen för avtal och i privat-offentlig samverkan. Ett beredskapsavtal kan handla om att upprätthålla leveranser av kritiska varor eller tjänster, men kan även handla om utökade leveranser eller produktion, liksom omställning till annan produktion vid behov. Andra behov som totalförsvaret kan komma att ha går till viss del att förbereda sig för till exempel genom att ta del av erfarenheter från andra konflikter. Men i en krigssituation kommer totalförsvaret också ha behov som inte går att planera för i förväg. Det behöver finnas en beredskap och en medvetenhet hos både offentliga och privata aktörer att inte alla behov går att förutse i den förberedande planeringen. Näringslivet är en nyckel för att samhället ska kunna hantera de oförutsedda allvarliga störningar som kan uppstå under krig.

Beredskapsmyndigheternas arbete med försörjningsanalyser kommer vara viktigt för att identifiera behov som finns eller kan uppstå inom sektorerna och myndigheternas verksamhetsområden. I takt med att arbetet med beredskapsavtal, inklusive försörjningsberedskapsavtal fortskrider (se sida 29) bör samverkan mellan staten och näringslivet på det här området utvecklas. Det går inte heller att utesluta att det vid höjd beredskap eller ytterst krig kan finnas skäl för tillfälliga regellättnader eller dispenser för att avvärja eventuella varubristssituationer. Vissa tvärsektoriella frågor som rör företagets innovation och produktionsomställning behöver hanteras samlat av MCF i egenskap av kontaktpunkt för företag.

MCF och Vinnova ingick 2025 en överenskommelse om ett treårigt nationellt innovationsprogram för civilt försvar. Innovationsarenan för civilt försvar är samlingsnamnet för de öppna aktiviteter som myndigheterna genomför.

Åtgärder för att nå Mål 3:
Det finns god förmåga att vid
bristsituationer **prioritera**
kritiska flöden och behov

**Åtgärd 17 Säkerställ förmåga att vid behov
kunna prioritera totalförsvarets insatser
och resurser, inklusive stöd till militära
operationer**

Enligt Inriktning för civilt försvar 2025–2030 (Fö2024/02054) ska beredskapsmyndigheternas arbete med planering och förberedelse inför höjd beredskap genomföras i syfte att stärka förmågan och öka takten i utvecklingen av det civila försvaret. Beredskapsmyndigheterna ska därför inom ramen för sina respektive uppgifter särskilt vidta konkreta åtgärder som ger direkt ökad förmåga att kunna hantera konsekvenserna av ett väpnat angrepp framför åtgärder som kräver omfattande planering, utredning eller ändrade författningar. Vid avvägning mellan att genomföra olika åtgärder för det civila försvaret ska särskild vikt ges till åtgärder som även kan bidra till det militära försvarets förmåga.

En sektorsansvarig myndighet ska vid en fredstida krissituation eller höjd beredskap vid behov lämna underlag till regeringen avseende prioritering och fördelning av resurser inom beredskapssektorn. De civilområdesansvariga länsstyrelserna ska enligt förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser vid höjd beredskap ge länsstyrelserna inom civilområdet vägledning i fråga om inriktning och prioritering av länsstyrelsernas verksamhet i syfte att uppnå en samordning av försvarsansträngningarna och största möjliga försvarseffekt.

Regeringen ser att förmågan att kunna prioritera totalförsvarets insatser och resurser, inklusive stöd till militära operationer behöver stärkas. MCF har initierat ett arbete med att ta fram vägledande prioriteringsprinciper för resursbrist vid nära förestående eller inträffade händelser.

Arbetet genomförs 2026 i projektform tillsammans med sektorsansvariga myndigheter och civilområdesansvariga länsstyrelser. Principerna är avsedda att vara vägledande i fråga om vilka prioriteringar som bör göras. På så vis ska principerna kunna hjälpa berörda aktörer att snabbare komma i gång och föra en konstruktiv diskussion om hur en bristsituation bäst hanteras. Projektet ska därmed bidra till att det finns en fastställd grund att utgå från för att, utifrån aktuella förutsättningar, främja en skyndsam gemensam inriktning för planering, beslutsfattande och resursfördelning och därigenom främja samhällets fortsatta funktionalitet inför och under en fredstida krissituation, höjd beredskap eller krig.

När det uppstår bristsituationer har staten ytterst tillgång till kraftfulla verktyg som ransonering och förfogande (se åtgärd 18 och 19), men frivilliga lösningar bör eftersträvas så långt det är möjligt. Att i privat-offentlig samverkan förbereda sådana lösningar stärker samhällets förmåga att hantera bristsituationer utan att störa grundläggande marknadsmekanismer. Ett sådant arbete bör i större utsträckning än hittills utvecklas inom ramen för totalförvarsplaneringen. Regeringen bedömer att MCF:s nya uppgift att vara nationell samordnande inom försörjningsberedskapen samt förtydliganden i beredskapsförordningen att beredskapsmyndigheterna systematiskt ska arbeta med försörjningsberedskap skapar bättre förutsättningar för detta arbete.

Åtgärd 18 Förbered för att vid behov kunna genomföra ransonerings- och nödhjälpsåtgärder

Enligt ransoneringslagen (1978:268) får regeringen vid krig, krigsfara eller fredstida kris under vissa förutsättningar föreskriva om olika ransoneringsåtgärder för nödhjälpsåtgärder som är av vikt för totalförsvaret eller folkförsörjningen. Det kan också krävas samordning med en eventuell prisreglering enligt prisregleringslagen (1989:978). Ju fler förberedelser för detta som sker i fredstid desto enklare och snabbare kan ransoneringsåtgärder vidtas om sådana behov uppstår. Ett arbete har inletts med att se över olika praktiska förutsättningar för ransonerings- och nödhjälpsåtgärder vid bristsituationer.

Åtgärd 19 Förbered beslut om förfogande i de fall det bedöms nödvändigt

I de fall avtal eller annan förberedelse tillsammans med en tilltänkt leverantör inte räcker för att tillgodose totalförsvarets eller folkförsörjningens ofrånkomliga behov vid krigsfara eller krig, har staten enligt förfogandelagen (1978:262) rätt till förfogande av fastigheter, transportmedel och viss annan egendom, bland annat drivmedel. Förfogande behöver planeras och förberedas för att vid behov om kris uppstår kunna fungera effektivt. Förberedelser ska göras i fredstid och sker genom uttagning i enlighet med förordning (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov, vilket innebär att egendom pekas ut och görs tillgänglig. Uttagning kan göras för mark, byggnader, fartyg, luftfartyg, fordon, radioanläggningar och hundar för totalförsvarets behov. Om ansvariga aktörer i förväg kan bedöma att förfogande kommer att bli nödvändigt, bör detta om möjligt förberedas genom beslut om uttagning av vissa utpekade myndigheter, så kallade uttagningsmyndigheter.

Stora satsningar på försörjningsberedskap pågår

Under 2026 omfattar budgeten för civilt försvar ca 12,9 miljarder kronor. Till år 2028 ska budgeten för det civila försvaret stiga upp till 19,4 miljarder kronor. Nedan är exempel på viktiga satsningar inom civilt försvar som bidragit till att stärka Sveriges försörjningsberedskap.

Belopp i tabellen nedan anges i miljoner kronor.

Exempel på viktiga satsningar	2025	2026	2027	2028
Decentraliserad försörjningsberedskap (se sida 24)		1000	1000	1000
Livsmedel- och dricksvattenförsörjning				
Investeringsprogram för hela livsmedelskedjan inklusive dricksvatten, avlopp och avfall.	306	596	802	1141
Beredskapslagring av varor i livsmedelskedjan	50	575	700	850
Hälsa, vård och omsorg				
Medel till regionerna för att stärka det civila försvaret	150	150	150	150
Medel till kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänsten för att stärka det civila försvaret	300	300	300	300
Tillverkningsberedskap				363
Medel för att öka driftsäkerheten i hälso- och sjukvården och medel för att kompensera regioner och kommuner för kostnader för lagerhållningsskyldighet av medicintekniska produkter		629	734	734
Öka driftsäkerheten i hälso- och sjukvården		500	750	1000
Transporter (se även sida 21)				
Förbättrade regler för svensk tonnagebeskattning			60	110
Införande av en skeppslegodel i fartygsregistret	7	1	1	1
Åtgärder för att upprätthålla fortsatt tåg färjetrafik mellan Sverige och Tyskland	55	55	55	55
Energiförsörjning				
Energiberedskap	187	333	651	776
Elberedskap	733	830	854	854
Elektroniska kommunikationer och post				
Medel för att stärka det civila försvaret inom beredskapssektorn elektroniska kommunikationer och post	404	639	1 107	1 647
Beredskapsavgift för elektroniska kommunikationer	140	140	140	140

Bilder

Omslagsfoto: Container fartyg vid Skandiahammen. Foto: Mikael Svensson.

Sid 3 Minister för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin. Foto: Kristian Pohl/Regeringskansliet.

Sid 7 MSB:S Beredskapslager i kristinhamn. Foto: Tommy Pedersen/TT.

Sid 9 Willys Bromma Blocks. Foto: Mattias de Frumerie/TT

Sid 15 Gamla stan sett från slussen. Foto: Mickan Mörk/TT

Sid 16 Beredskapsveckan. Foto: Myndigheten för civilt försvar/Melker Dahlstrand

Sid 20 Containerfartyg på havet med horisont linjen bakom. Foto: Lasse Edwartz/TT.

Sid 23 Herkules transportflygplan. Foto: Fredrik Sandberg/TT.

Sid 24 Beredskapsveckan. Foto: Myndigheten för civilt försvar/Melker Dahlstrand

Sid 26 Elmontörer. Foto: Thomas Adolfsén/TT.

Sid 30 Tankar vid vattenbrist. Foto: Emma-Sofia Olsson/SvD/TT.

Sid 31 För dig med bil och andra fordon. Foto: Jörgen Larsson/Försvarmakten

Produktion

Regeringskansliet 2026

Tryck

Multiply Solutions Sweden AB

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

www.regeringen.se